

**Selvitys Pirkanmaan Osuuskaupan
hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019
(Corporate Governance -selvitys)**

Johdanto

Pirkanmaan Osuuskauppa (jäljempänä ”osuuskauppa”) noudattaa osuuskuntalain ja muun lainsäädännön, osuuskaupan sääntöjen ja toimielinten hyväksymien työjärjestysten lisäksi Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa 1.1.2016 voimaan tullutta hallinnointikoodia olennaisilta osin huomioiden kuluttajaosuuskunnan erityispiirteet.

Tämä selvitys osuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (CG-selvitys) ja siihen liitetty palkka- ja palkkioselvitys on laadittu hallinnointikoodin mukaisesti. Hallinnointikoodi on luettavissa osoitteessa <http://cgfinland.fi>. Osuuskauppa esittää hallituksen toimintakertomuksen tilinpäätöksen yhteydessä.

Keskuskauppakamarin vuonna 2006 julkaiseman kannanoton mukaan omistuspohjaltaan laajojen, toiminnan laajuudelta huomattavien tai alueellisesti taikka valtakunnallisesti merkittävien yhteisöjen tulisi noudattaa hallinnointikoodia siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioon ottaen mahdollista ”noudata tai selitä” -periaatteen mukaisesti eli siten, että mahdollinen poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. Kannanoton mukaan tällaisia yhteisöjä ovat esimerkiksi laajasti omistetut osuuskunnat.

Selvityksen tavoitteena on lisätä osuuskaupan toiminnan läpinäkyvyyttä ja parantaa tiedonkulkua asiakasomistajille ja muille osuuskaupan sidosryhmille sekä siten lisätä kiinnostusta osuuskaupan toimintaa kohtaan.

Tämä selvitys on käsitelty osuuskaupan hallituksessa 3.6.2019.

Poikkeamat hallinnointikoodista

Hallinnointikoodi on laadittu pörssiyhtiöitä varten, eikä se kaikilta osin sovellu osuuskaupan noudatettavaksi. Poikkeamat hallinnointikoodista perustuvat pitkälti siihen, että osuuskauppa on kuluttajaosuuskunta, joka eroaa olennaisesti listatuista ja muista osakeyhtiöistä. Osuuskaupan sääntöjen mukaan jäsenenä voi olla vain luonnollisia henkilöitä ja kullakin jäsenellä voi olla vain yksi osuus. Osuuskaupan toiminnan tarkoitus on palvelujen ja etujen tuottaminen jäsenille eikä voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Toiminnan tarkoituksen toteuttamiseksi, ja jotta omistajaohjaus ja omistajien osallistuminen voi toteutua tehokkaasti ja kattavasti, osuuskaupalla on edustajisto ja hallintoneuvosto. Poikkeamalla muun muassa parannetaan edelleen viestintää ja päätöksentekoa osuuskaupan johdon kesken ja annetaan hallintoneuvoston sisältävän hallintorakenteen kautta jäsenistöille laajemmin vaikutusmahdollisuuksia osuuskaupan toimintaan.

Osuuskaupan olennaiset poikkeamat hallinnointikoodista ovat seuraavat:

- Osuuskaupassa on sääntöjen mukaan ns. kaksiportainen hallintomalli, eli hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi osuuskaupalla on hallintoneuvosto
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto valitsee hallituksen (suositus 5) edellä tässä kohdassa mainituilla kaksiportaiseen hallintomalliin liittyvillä perusteilla
- Sääntöjen mukaan edustajisto valitsee hallintoneuvoston jäsenet kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain hallintoneuvoston jäsenistä on erovuorossa noin yksi kolmasosa (suositus 6). Kolmen kalenterivuoden toimikausi on perusteltua jatkuvuuden turvaamiseksi hallintoneuvoston työssä
- Sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana (suositus 20). Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen sijaan toimitusjohtajan palkkiosta (suositus 22). Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, sillä hallintoneuvosto myös valitsee toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana

Osuuskauppa ja S-ryhmä

Pirkanmaan Osuuskauppa on S-ryhmään kuuluva alueosuuskauppa. Osuuskaupan omistavat sen n. 201 000 jäsentä, joita osuuskaupan sääntöjen mukaan kutsutaan asiakasomistajiksi tai omistajiksi.

S-ryhmä on yritysryhmä, jonka muodostavat osuuskaupat ja niiden omistama Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (SOK) sekä näiden tytäryhtiöt. S-ryhmän tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita ja vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä.

Osuuskaupan tehtävänä on sääntöjensä mukaan liiketoimintaa harjoittamalla tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen ja näin edistää jäsentensä taloudellista hyvinvointia. Osuuskaupan liiketoiminta-alueet ovat vähittäiskauppa, matkailu- ja ravitsemiskauppa sekä palvelutoiminta.

Osuuskauppakonserniin kuuluvat emo-osuuskunta ja 14 kiinteistötytäryhtiötä.

Pirkanmaan Osuuskauppa
Kaiharin Kulma Kiinteistöosaakeyhtiö
Kiinteistö Oy Ylöjärven Lähdevainiontie 1
Kiinteistö Oy Vammalan Itsenäisyydentie 1
Kiinteistö Oy Sampo 68
Kiinteistö Oy Sampo 70
Kiinteistö Oy Kaukajärven Liiketalo
Kiinteistö Oy Nokia Terra
Kiinteistö Oy Portinvartija
Kiinteistö Oy Pankki-Tesoma
Kiinteistö Oy Ristimäenkatu 1
Kiinteistö Oy Cityprisma
Kiinteistö Oy Ylöjärven Virastokeskus
Kiinteistö Oy Valkeakosken Liikekeskus
Kiinteistö Oy Valkeakosken Torikatu 2

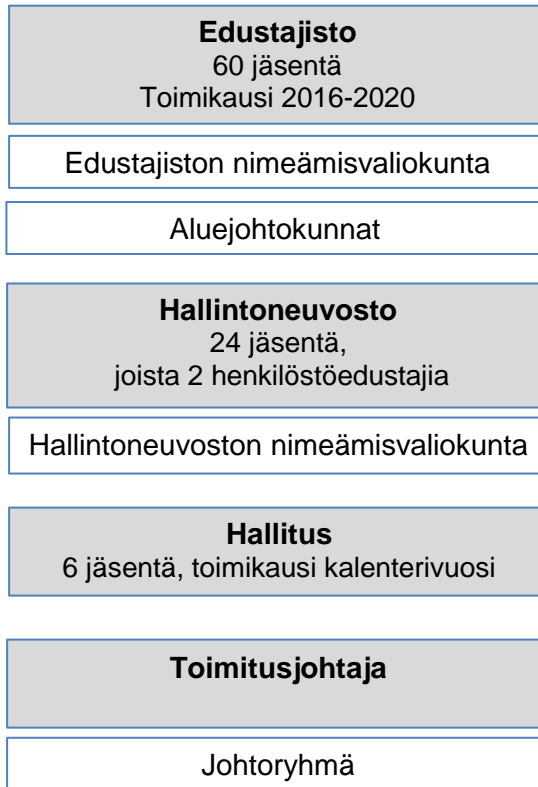
Osuuskauppa hyödyntää liiketoiminnassaan S-ryhmän yhteisiä ketjuohjausorganisaatioita. Liiketoiminta-alue- ja palvelutoimintokohtaiset ketjuohjausorganisaatiot johtavat ja koordinoivat S-ryhmän ketjutoimintaa SOK:n hallituksen valvonnassa. S-ryhmä-tasoista päätöksentekoa varten SOK:n johtajiston tueksi on muodostettu johtamisen tukiryhmät. Liiketoiminnan ja palvelutoimintojen tukiryhmät koostuvat pääsääntöisesti osuuskauppojen toimitus- ja toimialajohtajista sekä SOK:n palveluksessa olevista johtajista. SOK:n hallitus päättää tukiryhmien kokoonpanosta.

Osuuskauppa osallistui v. 2018 vähittäiskaupan ja henkilöstötyön tukiryhmän toimintaan.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Timo Rajala on SOK:n hallintoneuvoston jäsen.

Osuuskaupan hallintomalli

Osuuskaupan hallintomalli on hallinnointikoodista poiketen ns. kaksiportainen ja koostuu edustajiston lisäksi hallintoneuvostosta, hallituksesta ja toimitusjohtajasta seuraavalla sivulla esitetyn kuvan mukaisesti. Yhtiön operatiivisessa johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä.

Edustajisto

Edustajisto käyttää osuuskuntalain mukaista omistajien päätösvaltaa osuuskaupassa. Sen toimivalta vastaa osakeyhtiön yhtiökokouksen toimivaltaa. Edustajisto mm. vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden osuuskaupan johdolle sekä valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Edustajisto myös päättää sääntöjen muuttamisesta sekä mahdollisesta sulautumisesta ja jakautumisesta.

Lisäksi edustajiston keskeinen tehtävä on välittää osuuskaupan johdolle asiakasomistajien ideoita ja toiveita osuuskaupan palveluiden parantamiseksi. Se siis toimii myös keskustelufoorumina johdon ja asiakasomistajien välillä.

Vuonna 2018 edustajiston kevätkokous pidettiin 17.4.2018 ja syyskokous 13.11.2018.

[Pirkanmaan Osuuskaupan edustajiston jäsenet](#)

[Pirkanmaan Osuuskaupan edustajiston työjärjestys](#)

Edustajiston nimeämisvaliokunta

Edustajistolla on osuuskaupan säännöissä tarkoitettu nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien valintaa sekä edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteita ja määrää.

Nimeämisvaliokuntaan kuuluu 3 edustajiston jäsentä. Lisäksi nimeämisvaliokunnan kokouksiin osallistuivat hallintoneuvoston puheenjohtaja ja toimitusjohtaja. Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy, kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Vuoden 2018 edustajiston syyskokoukselle ehdotukset valmistellut nimeämisvaliokunta koostuu seuraavista edustajiston valitsemista jäsenistä: tekniikan lisensiaatti Matti Höyssä (puheenjohtaja), fysioterapeutti Mira Anttila ja rehtori Jouni Inna.

Nimeämisvaliokunta kokoontui vuonna 2018 kolme kertaa ja esitteli ehdotuksensa hallintoneuvoston kokoonpanosta edustajiston syyskokoukselle.

[Pirkanmaan Osuuskaupan edustajiston nimeämisvaliokunnan työjärjestys](#)

Aluejohtokunnat

Aluejohtokunnat muodostuvat jäsenalueiden edustajiston jäsenistä. Jäsenalueita on kolme: Pohjoinen-, Eteläinen- ja Tampereen alue.

Aluejohtokunnan tehtävänä on lisätä jäsenkunnan ja osuuskaupan johdon välistä vuorovaikutusta sekä välittää asiakasomistajien ideoita ja toiveita palveluiden parantamiseksi.

Aluejohtokunnat esittävät alueensa ehdokkaan edustajiston nimeämisvaliokuntaan ja valitsevat nimeämisvaliokunnan jäsenelle tukiryhmän. Edustajiston kevätkokous päättää edustajiston nimeämisvaliokunnan jäsenet.

Aluejohtokunnat kokoontuivat vuonna 2018 kaksi kertaa.

Hallintoneuvosto

Osuuskaupalla on sääntöjen mukaan hallintoneuvosto. Se kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kolme kertaa vuodessa.

Hallintoneuvoston kokoonpano ja valinta

Hallintoneuvostoon kuuluu 24 jäsentä, joista 22 valitsee edustajisto. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet on porrastettu jatkuvuuden turvaamiseksi niin, että vuosittain päättyy noin kolmasosan toimikausi.

Hallintoneuvoston monimuotoisuudesta on määrätty osuuskaupan säännöissä. Hallintoneuvostoon valitaan osuuskaupan jäseniä, joilla on riittävä hallinnollisten ja liiketaloudellisten asioiden tuntemus ja jotka edustavat mahdollisimman monipuolisesti osuuskaupan jäsenistöä. Sääntöjen mukaan henkilöä ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 68 vuotta.

Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee edustajiston syyskokoukselle ehdotuksen hallintoneuvoston kokoonpanoksi. Hallintoneuvoston jäsenten monimuotoisuutta, mukaan lukien ikä- ja sukupuolijakauma, koskevat tavoitteet sisällytetään nimeämisvaliokunnan työjärjestykseen ja huomioidaan etsittäessä uusia hallintoneuvoston jäseniä.

Edustajiston valitsemien jäsenten lisäksi osuuskaupan säännöissä määrätään, että osuuskaupan henkilöstö valitsee henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain perusteella hallintoneuvostoon kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Henkilöstön edustajien toimikausi hallintoneuvostossa on kolme vuotta. Henkilöstöedustuksen tavoitteena on muun muassa tarjota henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa osuuskaupan organisaatioon, parantaa viestintää ja päätöksentekoa ja lisätä luottamusta johdon ja henkilöstön välillä. Henkilöstön edustajat eivät kuitenkaan osallistu sellaisten asioiden käsittelyyn, jotka koskevat yrityksen johdon valintaa, erottamista, johdon sopimusehtoja, henkilöstön työsuhteen ehtoja taikka työtaistelutoimenpiteitä.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja vähintään yhden varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2018 viisi kertaa.

[Pirkanmaan Osuuskaupan hallintoneuvoston jäsenet](#)

[Pirkanmaan Osuuskaupan hallintoneuvoston työjärjestys](#)

Tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa osuuskaupan hallintoa. Lisäksi hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät ovat:

- osuuskaupan strategian ja vuosittaisten taloudellisten kokonaistavoitteiden vahvistaminen
- osuuskaupan toiminnan huomattavasta supistamisesta tai laajentamisesta päättäminen sekä
- hallituksen ja toimitusjohtajan valinta

Hallintoneuvosto saa toimitusjohtajalta ja hallitukselta säännöllisin väliajoin hallintoneuvoston tehtävien hoitamiseksi riittävät tiedot. Käytännössä tietojen antaminen tapahtuu vähintään kolme kertaa vuodessa pidettävien hallintoneuvoston kokousten yhteydessä.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat oikeutettuja osallistumaan hallituksen kokouksiin.

Hallintoneuvoston keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määritelty hallintoneuvoston hyväksymässä työjärjestyksessä.

Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta

Ottaen huomioon hallintoneuvoston sääntömääräiset tehtävät hallintoneuvosto päättää niitä koskevien valiokuntien perustamisesta. Hallintoneuvostolla on nimeämisvaliokunta, joka valmistele hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan valintaa. Nimeämisvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kolme muuta hallintoneuvoston keskuudestaan vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Jäsenet valitaan hallintoneuvoston kokouksessa. Nimeämisvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallintoneuvoston varapuheenjohtaja. Hallintoneuvoston valintamenettely varmistaa omistajien vaikuttamismahdollisuudet hallituksen kokoonpanoon ja sitä kautta koko osuuskaupan toimintaan.

Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Vuoden 2018 hallintoneuvostolle ehdotukset valmistellut nimeämisvaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä:

hallintojohtaja Timo Rajala, hallintoneuvoston puheenjohtaja, emäntä Johanna Saarinen, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, lähihoitaja, Hanna Laine
maatalousyrittäjä, Risto Linnainmaa

kehityspäällikkö, Marco Roth
Nimeämisvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana kaksi kertaa.
Valiokunta esitteli 5.10.2018 ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta ja toimitusjohtajasta hallintoneuvostolle.

[Pirkanmaan Osuuskaupan hallintoneuvoston nimeämisvaliokunnan työjärjestys](#)

Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallintoneuvoston kokousten johtamisen lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtäviä ovat mm.

- toimitusjohtajan hallinnollisena esimiehenä toimiminen
- hallintoneuvoston kokousten valmistelu yhdessä hallituksen kanssa.
- sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajan kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkauserusteiden mukaisesti.
- edustajiston kokousten koollekutsuminen hallintoneuvoston puolesta

Hallintoneuvoston arvio jäsenten riippumattomuudesta

Henkilöstön edustajia lukuun ottamatta muut hallintoneuvoston jäsenet ovat hallintoneuvoston arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus, osuuskaupalla ei ole merkittäviä omistajia, joista hallintoneuvoston jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallintoneuvoston toiminnan arviointi

Hallintoneuvosto arvioi säännöllisesti toimintaansa ja työskentelytapojansa tekemällä itsearviointin kerran vuodessa.

Hallitus

Kokoonpano ja valinta

Sääntöjen mukaan osuuskaupan hallituksen muodostavat puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ja 4-6 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenten valinnan valmistelutyön tekee hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta. Valmistellessaan ehdotusta valiokunta arvioi

hallituksen kokoa ja kokoonpanoa sekä hallituksen jäseniltä vaadittavia ominaisuuksia osuuskaupan nykyisten ja kehittyvien tarpeiden näkökulmasta. Valmistelutyön tavoitteena on varmistaa, että hallitus on riittävän monimuotoinen muun muassa sukupuoli- ja ikäjakaumaltaan ja että jäsenillä on toisiaan täydentävä kokemus ja monipuolinen osaaminen sekä pätevyys hallituksen tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen. Sääntöjen mukaan hallitukseen valittavalla tulee olla liiketaloudellisten ja hallinnollisten asioiden hyvä tuntemus. Hallituksen jäsenten tulee toimikauden alkaessa olla osuuskaupan jäseniä ja alle 68-vuotiaita.

Tehtävät

Hallituksen keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määriteltävä hallituksen työjärjestyksessä, jonka hallintoneuvosto on vahvistanut.

Hallituksen tehtävänä on hoitaa osuuskaupan asioita osuuskuntalain, osuuskaupan sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman työjärjestyksen sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Työjärjestyksen mukaisesti hallitus käsittelee ja päättää osuuskaupan kannalta taloudellisesti, liiketoiminnallisesti ja periaatteellisesti merkittävistä asioista. Hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat:

- operatiivisen liiketoiminnan johtaminen ja valvominen
- osuuskaupan strategian valmistelu ja strategiasta päättäminen
- osuuskaupan taloudellisten tavoitteista ja toimintasuunnitelmista päättäminen
- merkittävistä investoinneista päättäminen
- osuuskaupan konsernirakenteesta ja organisaatiosta päättäminen

Lisäksi hallitus päättää osuuskaupan jäseneksi hyväksymisestä, jäsenetujen periaatteista sekä jäsenten erottamisesta ja pitää osuuskaupan jäsenistä jäsenluetteloa.

Hallitus ei ole sen tehtävät ja kokoonpano huomioiden pitänyt tarpeellisenä perustaa hallituksen päätettäviksi kuuluvia asioita valmistelevia valiokuntia.

[Pirkanmaan Osuuskaupan hallituksen työjärjestys](#)

Vuosi 2018

Hallituksessa oli vuonna 2018 6 jäsentä joista 33 % oli naisia. Hallitus kokoontui 12 kertaa vuoden 2018 aikana.

Vuonna 2018 hallituksen jäseninä toimivat: toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko (hallituksen puheenjohtaja), toimitusjohtaja Timo Jaakkola, toimitusjohtaja Pasi Lehmus, toiminnan johtaja Sari Rämö, professori Hannu Saarijärvi ja yrittäjä Sari Vaajanen-Ärrälä.

Vuosi 2019

Vuonna 2019 hallituksen jäseninä toimivat: toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko (hallituksen puheenjohtaja), toimitusjohtaja Timo Jaakkola, toimitusjohtaja Pasi Lehmus, toiminnan johtaja Sari Rämö, professori Hannu Saarijärvi ja yrittäjä Sari Vaajanen-Ärrälä.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuutta vuosittain. Hallituksen jäsen toimittaa riippumattomuuden arviointia varten tarpeelliset tiedot. Hallituksen jäsenten riippumattomuutta arvioidaan hallinnointikoodin riippumattomuuskriteerien pohjalta.

Hallituksen puheenjohtajana toimii sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja. Kaikki muut hallituksen jäsenet ovat hallituksen arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus, osuuskaupalla ei ole merkittäviä omistajia, joista hallituksen jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallituksen itsearviointi

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi toteutetaan yleensä itsearviointina, ja sen tulokset käydään läpi ja niistä keskustellaan joulukuun kokouksessa.

Tunnistetut kehityskohteet otetaan huomioon hallituksen tehtäviä suunniteltaessa ja hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta ottaa tulokset huomioon valmistellessaan ehdotustaan hallintoneuvostolle hallituksen kokoonpanoksi.

Toimitusjohtaja

Osuuskaupalla on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa osuuskaupan juoksevaa hallintoa lain ja sääntöjen sekä toimielinten päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että osuuskaupan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla

tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan toimii hallintoneuvoston valitsema henkilö.

Toimitusjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Tämä hallinnointikoodista poikkeava käytäntö on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajalla on säännöissä määritellyjä valvontaan liittyviä erityistehtäviä.

Hallintoneuvosto nimittää toimitusjohtajan ja hyväksyy toimitusjohtajasopimuksen ehdot. Hallinnointikoodista poiketen, koska toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana, toimitusjohtajan nimittää hallituksen sijaan hallintoneuvosto.

Osuuskaupan toimitusjohtaja on KTM, Timo Mäki-Ullakko. Toimitusjohtajan sijainen on Yo-merkonomi, toimialajohtaja Mirikka Saikanmäki.

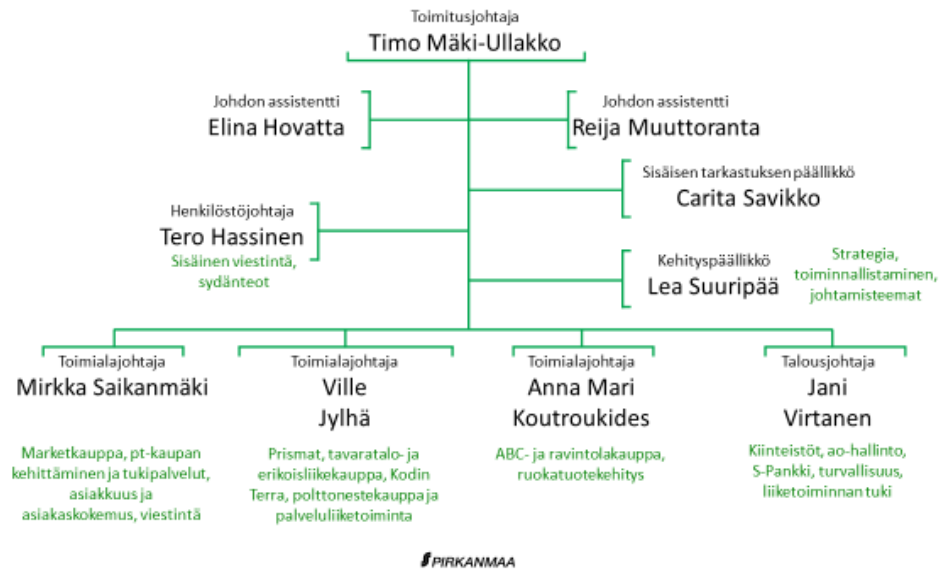
Johtoryhmä

Johtoryhmän tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa osuuskaupan operatiivisessa johtamisessa ja valmistella hallitukselle annettavia esityksiä. Näitä esityksiä ovat mm. osuuskaupan liiketoimintastrategiat, tavoitetasot, toimintasuunnitelmat ja budjetit sekä merkittävät investointi- ja realisointihankkeet. Johtoryhmällä ei ole lakiin tai osuuskaupan sääntöihin perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa kuukaudessa.

Vuonna 2018 johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko, vt. päivittäistavarakaupan toimialajohtaja Jyrki Halme, käyttötavara- ja polttonestekaupan toimialajohtaja Ville Jylhä, ABC- ja ravintolakaupan toimialajohtaja Anna Mari Koutroukides, henkilöstöjohtaja Tero Hassinen ja talousjohtaja Jani Virtanen.

Vuonna 2019 johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko, toimialajohtaja Ville Jylhä, toimialajohtaja Anna Mari Koutroukides, toimialajohtaja Mirikka Saikanmäki, henkilöstöjohtaja Tero Hassinen ja talousjohtaja Jani Virtanen.

Pirkanmaan Osuuskaupan organisaatio

Tytäryhtiöt

Tytäryhtiön hallitus valitsee osuuskaupan hallituksen hyväksymän toimitusjohtajan tytäryhtiölle. Kokonaan omistettujen tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan osuuskaupan toimihenkilöistä.

Tytäryhtiöiden toimintaa ohjataan osuuskaupan konserniperiaatteiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan, että osuuskaupan toiminta on tehokasta, sen taloudelliset ja muut tiedot ovat luotettavia ja että osuuskauppa noudattaa soveltuvia säännöksiä ja toimintaperiaatteita. Sisäinen valvonta koostuu riskienhallinnasta, talousvalvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta sekä niitä tukevista politiikoista.

Osuuskaupan sisäisen valvonnan toimintaperiaatteissa määritellään osuuskaupassa ja sen tytäryhtiöissä sovellettava sisäisen valvonnan prosessi. Sisäisen valvonnan prosessi sisältää valvonnan tavoitteen

asettamisen, valvonnan suunnittelun ja toteutuksen, toiminnan tehokkuuden testauksen, seurannan ja jatkuvan kehittämisen ja raportoinnin.

Osuuskaupan hallituksen vastuulla on varmistaa että osuuskauppa on määritellyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet.

Osuuskaupan hallitus vastaa sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallintajärjestelmien seurannasta. Sisäinen tarkastus avustaa hallitusta sen seurantavelvollisuuden täyttämässä varmistamalla että osuuskauppakonsernin valvontatoimenpiteet on suunniteltu ja otettu käyttöön asianmukaisesti.

Toimitusjohtaja, toimialojen ja liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden hallitukset toimitusjohtajineen suorittavat liiketoiminnan ohjausta ja valvontaa päivittäisessä toiminnassa omalla vastuualueellaan.

Riskienhallinta

Osuuskaupan riskienhallinnan tärkein tavoite on tunnistaa ja hallita osuuskauppakonsernin strategian toteuttamiseen ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit.

Hallitus vahvistaa ja määrittelee osuuskauppakonsernin riskienhallintaperiaatteet ja valvoo riskienhallinnan tehokkuutta. Riskienhallinta on hallituksen valvonnassa integroitu osaksi johtamisprosessia. Osuuskaupan strategiapäivityksen yhteydessä kartoitetaan vuosittain liiketoiminnan riskejä toimialoittain ja arvioidaan niitä riskin merkittävyyden sekä todennäköisyyden perusteella.

Sisäinen tarkastus

Osuuskaupan hallituksella on vastuu osuuskaupan hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä kirjanpidon ja varainhoidon luotettavuudesta sekä riskienhallinnasta.

Osuuskaupassa on sisäisen tarkastuksen -yksikkö, joka suorittaa sisäiseen tarkastukseen liittyviä tehtäviä. Sisäinen tarkastus toimii toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle. Hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja toimintasuunnitelman.

Tilintarkastus

Osuuskaupan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastaa tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ja tarvittaessa yksi varatilintarkastaja. Edustajisto valitsee tilintarkastajat. Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelelee tilintarkastajien valintaa.

Vuonna 2018 tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy.

Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilintarkastajille maksettiin vuonna 2018 tilintarkastuspalkkioita yhteensä 33.954 euroa ja muusta raportoinnista yhteensä 30.279 euroa.

Lähipiiriliiketoimet

Osuuskaupalla ei ole ollut osuuskaupan kannalta olennaisia hallinnointikoodin mukaisia lähipiiriliiketoimia, jotka poikkeaisivat osuuskaupan tavanomaisesta liiketoiminnasta tai jotka olisi tehty muutoin kuin tavanomaisin markkinaehdoin.

Taloudellinen raportointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän kattavalla taloudellisten tunnuslukujen ja ennusteiden raportoinnilla. Sisäisen raportoinnin lisäksi osuuskauppa julkistaa säännöllisesti tiedot taloudellisesta tilanteesta ja liikevaihdon kehityksestä.

Osuuskauppa julkistaa tilinpäätöksensä helmikuussa. Lisäksi tammi-kesäkuun kehityksestä julkaistaan tiedote elokuussa. Osuuskaupan vuosikertomus julkistetaan huhti-toukokuussa.

Muu tiedottaminen

Osuuskaupan viestinnästä vastaava yksikkö huolehtii siitä, että asiakasomistajien ja muiden asiakkaiden sekä sidosryhmien käytössä on riittävästi oikeaa tietoa osuuskaupasta ja sen toiminnasta.

Tietoa on saatavilla osuuskaupan internetsivuilla osoitteessa www.s-kanava.fi/pirkanmaa sekä pyydettäessä myös kirjallisesti. Koko S-ryhmän tiedot ovat osoitteessa www.s-ryhma.fi.

Palkka- ja palkkioselvitys

Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Edustajisto päättää vuosittain syyskokouksessa edustajiston jäsenten ja hallintoneuvoston puheenjohtajien ja jäsenten palkkioista. Päätöksenteko tapahtuu vuosittain edustajiston kevätkokouksessa valittavan edustajiston nimeämisvaliokunnan valmistelusta. Hallintoneuvoston palkkioista päätetään SOK:n hallintoneuvoston palkitsemisvaliokunnan antaman palkkiosuosituksen pohjalta.

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista ja toimitusjohtajan palkkauksen perusteet. Hallituksen jäsenten palkkiot päätetään S-ryhmässä tehdyn tehtävän vaativuusarvioinnin ja SOK:n palkitsemisvaliokunnan antaman suosituksen pohjalta. Hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävänä on sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajan kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti.

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta muun johtoryhmän palkat luontoisetuineen sekä tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmän perusteet hyväksytään vuosittain hallituksessa.

Edustajiston, hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan palkkiot maksetaan rahakorvauksina tai luontoisetuina. Osuuskaupan toimitusjohtajaa lukuun ottamatta hallituksen jäsenet eivät kuulu osuuskaupan muiden palkitsemis- tai eläkejärjestelmien piiriin.

Palkitsemisen keskeiset periaatteet

Edustajisto

Edustajiston jäsenen kokouspalkkio vuonna 2019 on 230 € kultakin kokoukselta (220 € v. 2018). Lisäksi edustajiston jäsenet ovat oikeutettuja matkakustannusten korvaukseen edustajiston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Edustajiston nimeämisvaliokunnan jäsenten kokouspalkkio on 230 € kokoukselta (220 € v. 2018). Aluejohtokunnan kokouspalkkio on 115 € kokoukselta (110 € v. 2018).

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston jäsenen kokouspalkkio vuonna 2019 on 270 € kultakin kokoukselta tai tehtävään kuuluvalla toimituksella päivässä (260 € v. 2018). Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio on 1870 € kuukaudessa (1700 € v. 2018) ja varapuheenjohtajan kuukausipalkkio 720 € kuukaudessa (660 € v. 2018). Hallintoneuvoston

nimeämisvaliokunnan jäsenten kokouspalkkio on 270 € kokoukselta (260 € v. 2018).

Hallintoneuvoston jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön ja edustajiston hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Hallintoneuvoston jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä osuuskaupan henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.

Hallitus

Hallituksen jäsenten kokouspalkkio vuonna 2019 on 465 € kokoukselta (450 € v. 2018) ja kuukausipalkkio on 990 € kuukaudessa (900 € v. 2018).

Hallituksen puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ei saa erillistä korvausta hallitustyöskentelystä. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta kukaan hallituksen jäsenistä ei ole työ- eikä toimisuhteessa osuuskauppaan.

Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön ja hallintoneuvoston hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Hallituksen jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä osuuskaupan henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.

Toimitusjohtaja

Vuonna 2019 toimitusjohtajan kiinteä kuukausipalkka on 27 000 € / kk.

Toimitusjohtaja kuuluu lyhyen aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan osalta 3 kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtaja kuuluu lisäksi pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on 3 vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan 9 kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtajan tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallintoneuvostossa. Hallintoneuvoston puheenjohtajat seuraa tulos- ja kannustepalkkioiden toteumaa. Perusteina voivat olla mm. tulos,

prosessien tehokkuus, asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys, jotka edistävät osuuskaupan toiminnan tarkoituksen toteutumista. Palkkiomittareita on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista.

Toimitusjohtaja kuuluu maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn piiriin ja vuosittainen lisäeläkemaksun suuruus on 20 prosenttia vuosipalkasta. Toimitusjohtajan alin mahdollinen eläkeikä kertyneen lisäeläkerahaston osalta on 60 vuotta.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Toimisuhteen päättyessä osuuskaupasta johtuvasta syystä toimitusjohtaja on oikeutettu 6 kuukauden palkan määräiseen erokorvaukseen.

Johtoryhmä

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta muiden johtoryhmän jäsenten kiinteä kuukausipalkka on vuonna 2019 yhteensä 58 142 € / kk.

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lyhyen aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta 2,5 kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lisäksi pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on 3 vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta 7,5 kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta johtoryhmän tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallituksessa. Hallitus seuraa tulos- ja kannustepalkkioiden toteumaa. Perusteina voivat olla mm. tulos, prosessien tehokkuus, asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys, jotka edistävät osuuskaupan toiminnan tarkoituksen toteutumista. Palkkiomittareita on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista.

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn piiriin ja vuosittainen lisäeläkemaksun suuruus on 10 prosenttia vuosipalkasta. Johtoryhmän jäsenten alin mahdollinen eläkeikä kertyneen lisäeläkerahaston osalta on 60 vuotta.

Johtoryhmän jäsenten irtisanomisaika on 6 kuukautta. Työsuhteen päättyessä osuuskaupasta johtuvasta syystä johtoryhmän jäsenet ovat oikeutettuja 6 kuukauden palkan määräiseen erokorvaukseen.

Palkitsemisraportti 2018

Tammi-joulukuu 2018	Hallintoneuvoston kokoukset 5 kpl, osallistuminen	Hallituksen kokoukset 12 kpl, osallistuminen	2018 maksetut kuukausipalkkiot yhteensä	2018 maksetut kokouspalkkiot yhteensä	2018 kaikki maksetut palkkiot yhteensä
Hallintoneuvoston jäsenet					
Rajala Timo, puheenjohtaja	5/5	12/12	20 400 €	10 660 €	31 060 €
Saarinen Johanna, varapuheenjohtaja	5/5	12/12	7 920 €	8 990 €	16 910 €
Arvela Ari	4/5	-	-	1 180 €	1 180 €
Haapaniemi Jari	4/5	-	-	1 370 €	1 370 €
Huovinen Ulla	5/5	-	-	1 960 €	1 960 €
Jaatinen Tuula	5/5	-	-	1 110 €	1 110 €
Kaleva Lassi	5/5	-	-	2 480 €	2 480 €
Kivelä Katri	5/5	-	-	1 700 €	1 700 €
Laine Hanna	5/5	-	-	2 440 €	2 440 €
Leino Johanna	4/5	-	-	1 000 €	1 000 €
Liimola Anne	5/5	-	-	1 330 €	1 330 €
Linnainmaa Risto	5/5	-	-	1 460 €	1 460 €
Mikkola Tuija	4/5	-	-	1 460 €	1 460 €
Pitkähöski Johanna	4/5	-	-	1 460 €	1 460 €
Rosenqvist Hannu	1/5	-	-	240 €	240 €
Roth Marco	5/5	-	-	2 960 €	2 960 €
Selkee Antti	5/5	-	-	1 700 €	1 700 €
Suoniemi Jukka	5/5	-	-	1 740 €	1 740 €
Syrjänen Ilkka	4/5	-	-	870 €	870 €
Tienari Tapani	5/5	-	-	3 000 €	3 000 €
Tuulensuu Katri	5/5	-	-	1 960 €	1 960 €
Vierio Riikka	3/5	-	-	1 090 €	1 090 €
Vuori Miia-Hannele	4/5	-	-	1 480 €	1 480 €
Hallituksen jäsenet					
Mäki-Ullakko Timo, puheenjohtaja	4/5	9/12	-	-	-
Vaajanen-Ärrälä Sari, varapuheenjohtaja	5/5	12/12	13 200 €	7 550 €	20 750 €
Jaakkola Timo	4/5	11/12	10 800 €	7 740 €	18 540 €
Lehmus Pasi	3/5	11/12	10 800 €	6 140 €	16 940 €
Rämö Sari	5/5	12/12	10 800 €	7 790 €	18 590 €
Saarijärvi Hannu	5/5	12/12	10 800 €	7 550 €	18 350 €

- Kuukausipalkkiota maksetaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle sekä hallituksen jäsenille
- Kokouspalkkiota maksetaan osallistumisesta hallintoneuvoston tai hallituksen kokouksiin
- Muita kokouksia joihin osallistumisesta maksetaan kokouspalkkio, ovat mm. edustajiston, aluejohtokunnan ja nimeämisvaliokunnan kokoukset
- Jos samana päivänä on kaksi tai useampia kokouksia peräkkäin, kokouspalkkio maksetaan vain yhdestä kokouksesta
- Toimitusjohtajalle ei makseta kokouspalkkioita eikä erillistä kuukausipalkkiota hallituksen puheenjohtajuudesta

*) Vuoden 2018 hallintoneuvoston ensimmäinen kokous pidetty joulukuussa 2017

Toimitusjohtaja	2018 maksetut palkat ja luontaisedut	Tulos- ja kannustepalkkiot	Maksetut lisäeläkemaksut	Muut etuudet	2018 kaikki palkkiot yhteensä
Timo Mäki-Ullakko	327 087 €	159 175 €	94 933 €		581 195 €
Johtoryhmä					
Johtoryhmän jäsenet yhteensä	647 912 €	103 451 €	53 288 €		804 651 €

Pirkanmaan Osuuskaupan hallinnon työjärjestykset:

[Edustajiston työjärjestys](#)

[Edustajiston nimeämisvaliokunnan työjärjestys](#)

[Hallintoneuvoston työjärjestys](#)

[Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunnan työjärjestys](#)

[Hallituksen työjärjestys](#)

Pirkanmaan Osuuskaupan hallinnon jäsenet:

[Edustajiston jäsenet](#)

[Hallintoneuvoston jäsenet](#)

[Hallituksen jäsenet](#)